

2601 1ste Beh. af Finantsloov. f. Finantsaaret fra 1ste April 1872 til 31te Marts 1873.

2602

Maade. Det ligger naturligtvis i, at vor Gjæld er bleven forøget, skjøndt i en langt ringere Grad, end det almindelig forudsættes, og i at Pensionsudgifterne ere forøgede, medens en tilsvarende Forøgelse ikke i den Grad har fundet Sted med Hensyn til vore Aktiver og vore Domæner; tvertimod ere de blevne forringede. Den anden betydelige Forøgelse er paa Forsvarsministerierne; der have vi en Forøgelse paa omtrent 3 Millioner. Udgiften var tidligere 3,978,000 Rd.; nu er den omtrent 6,980,000 Rd. Den tredje Post er naturligvis de offentlige Arbejder, Veis- og Jernbanearbejder, som tidligere androge et forholdsvis ringe Beløb, men nu ere vorede til meget store Beløb, til omtrent 2½ Million mere end før. Naar vi addere de 2½ Millions Forøgelse for offentlige Arbejder til de 2½ Millions Forøgelse for Balanceposten med Fortiden, og saa dertil lægge de 3 Millioner til Krigsministeriet, saa komme vi til de 8 Millioner, eller nøagtigere til 7,900,000 Rd. — Naar vi nu gaa over til Indtægten, saa vilde det naturligvis være en aldeles haabløs Tilstand, naar ikke disse vare i en tilsvarende eller dog nogenlunde tilsvarende Grad blevne forøgede, men det ere de da ogsaa. De ere forøgede saaledes, at de fra et Gjennemsnitsbeløb af 10,596,000 Rd., som jeg før nævnte, ere naaede op til et Beløb af 15,318,000 Rd., det vil sige, de ere forøgede med henved 5 Millioner, eller nøagtigere med 4,700,000 Rd. Vil man nu vide, hvor denne Forøgelse væsentlig maa søges, saa er det først og fremmest paa vore Toldindtægter, — jeg maa bede bemærket, at jeg her ikke medtager Krigsskatten paa Vareindsørsel og paa Brændevinstilvirkningen, jeg holder mig alene til den ordinære ogsaa tidligere paahvilende Betskatning; den giver nu mindst 2 Millioner mere, end den gav tidligere, hvilket for det Første viser, at Landets Fremgang i det Hele taget har været i høi Grad tilfredsstillende, og dernæst tillige er et Tegn paa denne Betskatningsmaades Elasticitet. Lad mig her tilføie — uden at jeg

dog vil dvæle ved Toldbetskatningen — at Tøtten er besynderligere end atter og atter at høre den Formening udtalt, at det skulde være en Stat, som paa en ganske søregen Maade hvilede paa den arbejdende Befolkning. Det er ganske urigtigt. Arbejdernes Indtægt fremstaar ved en Debat mellem de Tilbud af Arbejde og de Fordringer paa Arbejde, der til enhver Tid ere tilstede. Det er en saadan Debat, som under mere eller mindre omfattende og skiftende Hensyn og Former afgjør, hvad der bliver Arbejdernes Indtægt, og et af de Momenter, der ligge skjult derunder, er naturligvis Dygtigheden af alle de Forbødheder, som Lønnen for Arbejdet maa kunne dække. En anden Indtægtsskilde, men som jo rigtignok er meget lidet glædelig, er den, vi have haft ved extraordinær Betskatning, en Betskatning, vi ikke hidtil have kjendt. Denne Indtægtsskilde giver atter 2 Millioner. Den overveieende Del af denne Indtægt er naturligvis frembragt gjennem Forhøielsen paa Tolden og Brændevinsbetskatningen; kun den ringere Del deraf fremkommer ved denne extraordinære Skat, vi alle kjende saa godt under Navn af Indkomsskat. Den har gjennemsnitlig for disse 4 Aar givet 650,000 Rd. I de Aar, vi ikke have haft den, have vi dog haft den anden af mig nævnte Krigsskat paa Told og Brændevin, hvilken har givet 1,407,000 Rd. Derved have vi altsaa faaet de 4 Millioner, nemlig 2 Millioner i Told og 2 Millioner i extraordinær Skat, og paa de andre Indtægtsposter, som helt igjennem have været i en, om end noget svag, saa dog regelmæssig Fremgang, have vi, naar vi samle dem, faaet 700,000 Rd., saaledes at vi altsaa have faaet 4,700,000 Rd.s Tilvæxt i vor Indtægt. Da vi nu havde en Forøgelse af vore Udgifter paa 7,900,000 Rd. og en Tilvæxt af Indtægten paa 4,700,000 Rd., saa er Differentien 3,200,000 Rd.; det er altsaa det, vi ere gaaede tilbage. Disse 3,200,000 Rd. ere jo nu imidlertid ikke et Aars Deficit, men betegne Tilbagegangen lige